

**Conf. univ. dr. Georgeta Merișor Dominte,
Facultatea de Teologie „Dumitru Stăniloae”.
Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași**

**CÂTEVA SURSE BIBLIOGRAFICE
DESPRE DOMNITORI
ȘI SFINȚI IERARHI ROMÂNI,
ÎN CATALOAGELE ONLINE
ALE B.C.U. ȘI B.M.M.B. DIN IAȘI**

Abstract: *The announced presentation is a first step in a documentation referring to “Some bibliographic sources about Romanian Rulers and Holy Hierarchs, in the online catalogs of B.C.U. and B.M.M.B. from Iași”. This approach aims to increase the knowledge and awareness about the value of traditional aspects – historical and cultural references, votive paintings, iconography – using different materials and technologies, in support of new creations or achievements that promote Romanian specificity. The respective bibliographic incursion is addressed mainly to bachelor and master students, graduates and doctoral students from the Sacred Art section of the Faculty of Orthodox Theology “Dumitru Stăniloae” from U.A.I.C. Iași, but it can also be of interest for all those concerned with documenting themselves in relation to the respective topic.*

Keywords: *bibliographic sources, Romanian Rulers, Holy Hierarchs, online catalogs, Iași.*

Argument

Interdisciplinaritatea își reclamă tot mai mult prezența în rezolvarea unor diverse probleme. Astfel, cunoștințe din diferite domenii – umaniste, științifice, artistice, dar și de graniță, aflate în documente din biblioteci, pot oferi, prin ale lor asocieri și corelări, informații necesare pentru dorite aprofundări ori chiar noi puncte de vedere. Cuvintele pot explica imagini, chiar și pe cele care, între timp, au dispărut ori s-au

modificat, la fel cum pot determina și producerea altora, noi. Imaginile, la rândul lor, ne pot revela diferite înțelesuri, pe care le decodificăm în funcție de cum și cât cunoaștem despre ele. Ceea ce, la o anumită vârstă sau nivel de pregătire, înțelegem într-un anumit fel, conform a ceea ce știm și ne preocupă, la o altă etapă de cunoaștere s-ar putea să abordăm altfel, cu o deschidere ori o concentrare/esențializare a ariei de interes și de investigare. Imaginile hieratice, așa cum sunt tablourile votive și iconografiile, care se raportează la altesitate (termen provenit de la Alteță, care exprimă, indirect, cea mai înaltă situație, deci Divinitatea), induc, din start, o atitudine de respect, de considerare, de introspecție și de reculegere, prin credință. Într-o progresie ierarhică, laicitatea și sfințenia coexistă în tablouri votive și se sublimează spre nivelul divin, în icoane.

În timp, nu numai credințele ci și aspectele istorice ne amprentează și ne individualizează într-o lume în perpetuă schimbare. Ele ne oferă ancore de raportare și de convețuire, ajutându-ne să conștientizăm, pas cu pas, prin ce suntem asemănători dar și diferiți unii față de alții. Toate acestea se oglindesc nu numai conceptual, ci și factual, în artefacte care, dacă străbat vremurile, își amplifică prețiozitatea mesajelor, căci devin mărturii și chiar exemple, din și despre trecut, atât pentru prezent cât și pentru viitor.

Ideea patrimonialității și a specificității devine astfel tot mai pregnantă și de actualitate într-un ansamblu de societăți care tind spre globalizare. În acest sens, pentru o evidențiere a unor particularități și realizări autohtone, în prezentarea de față mi-am propus inițierea unei investigații referitoare la *Câteva surse bibliografice despre Domnitori și Sfinți Ierarhi români, în cataloagele online ale B.C.U. și B.M.M.B. din Iași*. Este doar un prim pas, documentar. Acest demers are scopul de a fi cunoscute și valorizate aspecte tradiționale – referințe istorice și culturale, tablouri votive, iconografii – cu diferite materiale și tehnologii, în sprijinul unor noi creații ori realizări care să promoveze specificuri românești. Respectiva incursiune bibliografică se adresează cu precădere studenților, masteranzilor, absolvenților și doctoranzilor de la secția Artă Sacră a Facultății de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae” din U.A.I.C. Iași, dar ea poate fi de interes și pentru toți cei preocupați de a se documenta în relație cu tematica respectivă. Chiar dacă pentru

cei angrenați mai mult în contemporaneitate această cunoaștere poate să apară ca desuetă, ea se dovedește a fi necesară mai ales atunci când se analizează identitatea, specificitatea, unicitatea și originalitatea unor vestigii și realizări prin care se pot caracteriza o cultură, o societate și exponenți ai ei în anumite perioade, zone și conjuncturi de tot felul. Între cele ce constituie realitatea există totdeauna o alegere. Ființa umană a fost și a rămas amprentată de violență și distrugere. În opoziție cu acestea este atitudinea pașnică și constructivă, asumarea de responsabilități cu rezonanță în timp și în spațiu. În decursul vremurilor, credința a fost motorul care a motivat opțiunile de a rezista și a lupta pentru păstrare și transmitere de valori!

În cadrul bunurilor patrimoniale, românești, iconografiile constituie importante repere identitare. Raportarea la credință a fost și a rămas, pe timp ce trece, un factor esențial, cu motivații istorice, de menținere a identității creștine și de coagulare națională. Prin intermediul acestora s-au creat și se perpetuează importante valori patrimoniale, generate de obicei de vizionari domnitori și ierarhi români, imortalizați vizual în vremea lor dar și în iconografii contemporane, mai ales după ce au primit cununa sfințeniei (deci au fost canonizați), devenind astfel importante modele de referință. Preponderent, în istoria românilor, luptele purtate au fost de apărare și nu de invadare, iar domnitorii autohtoni, sfătuiți de obicei de ierarhi, și ei cu largi viziuni, au ctitorit lăcașuri de cult, în numele jertfelor produse și ca prinos de recunoștință pentru sprijinul divin în victoriile obținute. Aceste obiective religioase, cu tot ceea ce ele cuprind, au rămas și se mențin, emblematic, ca mărturii în timp, nu numai despre credința, patriotismul și patosul care le-a generat ci și despre cei care le-au realizat la vremea existenței lor, terestre, dintre care, unii domnitori și ierarhi, dar și alți clerici, rugători și truditari, au primit, cu recunoștință, cununa sfințeniei! Aflarea câtorva caracteristici ale lor, ca și de iconografii care i-au imortalizat în picturi murale, în icoane, în miniaturi, în broderii etc., reproduse ori menționate în diverse documente – din monografii, periodice, colecții speciale – detectabile în cataloagele online ale B.C.U. și B.M.M.B. din Iași, constituie, prin urmare, tema lucrării de față, cu scop bibliografic. Timpul, extrem de limitat (grevat de alte urgențe, profesionale, total diferite), nu îmi permite decât o abordare de an-

samblu, cu câteva punctări, alte nuanțări și aprofundări așteptându-și continuarea.

Metoda de lucru folosită a fost abordarea de la general la specific, întrebuițând motoarele de căutare de bază dar și avansată, în dorința de a identifica lucrări generale dar și specifice pentru trei mari Domnitori români care au fost trecuți în rândul sfinților, precum și pentru trei Sfinți Ierarhi români care au marcat cultura și spiritualitatea poporului român și nu numai.

Astăzi, bibliotecile sunt prezente în lumea virtuală a internetului și catalogul electronic este cea mai importantă bază de date produsă de bibliotecă,¹ ceea ce permite și facilitează întocmirea de bibliografii într-un timp optim și cu o mai mare eficiență.

Introducere

Înainte de prezentarea propriuzisă din Cataloagele online de la B.C.U. și B.M.M.B., Iași, este totuși necesară menționarea, chiar și restrânsă, a unor date și nume care vor face obiectul respectivelor investigații. Timpul și spațiul restrâns nu permit aici o detaliere ci doar câteva enunțuri de ansamblu, preluate dintr-un orientativ **Cuprins**. Ne poate fi de folos, însă, dacă aflăm o anume etapizare și faptul că **„Lista domnilor Țării Românești... este lista completă a domniilor în Țara Românească** de la Basarab I, considerat *Întemeietorul țării*, până la Alexandru Ioan Cuza, prin care se săvârșește unirea din 1859 cu Moldova. (Adică) 1. Secolul al XIV-lea; 2. Secolul al XV-lea; 3. Secolul al XVI-lea; 4. Secolul al XVII-lea; 5. Secolul al XVIII-lea; 6. Secolul al XIX-lea; 7. Bibliografie; 8. Bibliografie suplimentară; 9. Legături externe”². Referitor la Moldova, la fel, un concis **Cuprins**, premerge o prezentare mai amplă, care **„exprimă lista completă a domniilor în Moldova**, de la descălecatul lui Dragoș până la Alexandru Ioan Cuza, prin care se săvârșește unirea din 1859 cu Țara Românească. (Deci) 1.

1. Asociația Bibliotecarilor din România, *Tratat de biblioteconomie*, vol. II, Partea a II-a: *Managementul colecțiilor și serviciilor de bibliotecă*, coordonare și introducere: prof. univ. Mircea Regneală, ABR, București, 2016, p. 451.

2. https://ro.wikipedia.org/wiki/Lista_domnilor_%C8%9A%C4%83rii_Rom%C3%A2ne%C8%99ti, 11.06.2021, ora 0.58, Lista domnilor Țării Românești.

Secolul al XIV-lea; 2. Secolul al XV-lea; 3. Secolul al XVI-lea; 4. Secolul al XVII-lea; 5. Secolul al XVIII-lea; 6. Secolul al XIX-lea; 7. Bibliografie; 8 Legături externe³. Pentru Transilvania, la care se alătură zonele Banatului și Crișanei, întâlnim o detaliere a Principilor conducători, subsumată tot unui lapidar „**Cuprins:** 1.Voievozi ai Transilvaniei – 1.1. Voievodatul Transilvaniei; 2. Principi ai Transilvaniei; 3. Mari Principi ai Transilvaniei; 4. Note; 5. Bibliografie; 6. Vezi și 7. Legături externe⁴.”

Despre sfințenie și cei canonizați aflăm câteva repere în „**Drumul sfințeniei: din istorie în calendar.** Un articol de: *George Aniculoaie* – 24 noiembrie 2009.

Sfințenia sau desăvârșirea creștină este un deziderat și o dorință a fiecărui credincios. În Biserica noastră, de-a lungul existenței ei, au fost numeroși oameni care s-au învrednicit de darul sfințeniei prin ortodoxia credinței mărturisite și trăite, printr-o viață curată și sfântă în cadrul Bisericii, iar, mai apoi, după mutarea la Domnul, prin descoperirea sfințelor lor moaște și prin minunile pe care aceștia le-au săvârșit. Aceste elemente și criterii au condus la demararea unei proceduri canonice și statutare bisericești pentru proclamarea unui sfânt și înscrierea acestuia în calendarul bisericesc. În tradiția creștin-ortodoxă, canonizarea o face Biserica. Dar nu singură, ci la inițiativa credincioșilor. Actul solemn al canonizării este întărit și emis de către Sfântul Sinod⁵.

Sfinți Ierarhi români sunt: „Sf. Bretanion, Episcopul Tomisului (25 ianuarie); Sf. Mucenici Montanus, preotul și soția sa, Maxima (26 martie); Sf. Mc. Irineu, Episcop de Sirmium (6 aprilie); Sf. Ierarh Calinic de la Cernica (11 aprilie); Sf. Cuv. Ierarh Pahomie de la Gledin (14 aprilie); Sf. Teotim, Episcopul Tomisului (20 aprilie); Sf. Ierarhi

3. https://ro.wikipedia.org/wiki/Lista_domnilor_Moldovei, 11.06.2021, ora 1.01, Lista domnilor Moldovei.

4. https://ro.wikipedia.org/wiki/List%C4%83_de_voievozi_%C8%99i_principi_ai_Transilvaniei, 11.06.2021, ora 1.04, Listă de voievozi și principii ai Transilvaniei.

5. <https://ziarullumina.ro/actualitate-religioasa/documentar/drumul-sfinteniei-din-istorie-in-calendar-36861.html>, 11.06.2020 ora 23.05 - Acasa › Actualitate religioasă › Documentar › Drumul sfințeniei: din istorie în calendar - Un articol de: George Aniculoaie – 24.11.2009.

Mărturisitori Ilie Iorest și Sava, Mitropoliții Transilvaniei (24 aprilie); Sf. Ierarh Simion Ștefan (2011) (24 aprilie); Sf. Ierarh Iosif Mărturisitorul din Maramureș (24 aprilie); Sf. Ierarh Atanasie al III-lea (Patelarie), Patriarhul Constantinopolului (2 mai); *Duminica Sfinților Români (dată schimbătoare)*; Sf. Ierarh Grigorie Dascălu, Mitropolitul Țării Românești (22 iunie); Sf. Ierarh Ghelasie de la Râmeț (30 iunie); Sf. Ierarh Leontie de la Rădăuți (1 iulie); **Sf. Voievod Ștefan cel Mare (2 iulie)**; Sf. Ierarh Nifon, Patriarhul Constantinopolului (11 august); **Sf. Martiri Brancoveni (16 august)**; Sf. Ierarh Varlaam, Mitropolitul Moldovei (30 august); Sf. Ierarh Iosif cel Nou de la Partoș (15 septembrie); Sf. Ierarh Mucenic Teodosie de la Mănăstirea Brazi (22 Septembrie); **Sf. Voievod Neagoe Basarab (26 septembrie)**; Sf. Ierarh Martir Antim Ivireanul (27 septembrie); Sf. Preoți Mărturisitori Ioan din Galeș și Moise Măcinic din Sibiel (21 octombrie); Sf. Ierarh Iachint, Mitropolitul Țării Românești (28 octombrie); Sf. Ierarh Andrei Șaguna (30 noiembrie); Sf. Ierarh Dosoitei, Mitropolitul Moldovei (13 decembrie); Sf. Ierarh Petru Movilă, Mitropolitul Kievului (22 decembrie)⁶.

**Cap. I. Referințe bibliografice
despre Domnitori români
din Catalogul B.C.U. Iași**

**1.1. Cărți despre Domnitorii români
din Catalogul B.C.U. din Iași**

1.1.1. Lucrări generale despre Domnitori români

1. Pușcașu, Voica

Actul de ctitorire ca fenomen istoric în Țara Românească și Moldova până la sfârșitul secolului al XVIII-lea / Voica Pușcașu. - București: Vreimea, 2001. - 622 p.: tab.; 21 cm. - (Arte)

GoogleBooks

6. <http://www.mitropolia-ro.de/index.php/ro/catehizare/sfinti-romani>, 11.06.2021, ora 3, 24/20.54 – (Sfinți Ierarhi români selectați din) Sfinți români cinstiți în Biserica Ortodoxă Română.

2. Ciobanu, Tiberiu

Voievozi și domnitori români (sec. XIV-XVI) / Tiberiu Ciobanu. - Timișoara: Excelsior Art, 2006. - 232 p.: il., sch.; 20 cm

3. Popescu, Petru Demetru (1929-)

Viețile voievozilor, domnilor și regilor poporului român / Petru Demetru Popescu. - București: Vitruviu, 2008. - 435 p.; 23 cm

1. Dicționarul domnilor Țării Românești și ai Moldovei / Vasile Mărculeț (coord.), Alexandru Ștefănescu, Stănel Ion, - București: Meronia, 2009. - 376 p., [18] p. h. ; 23 cm. - (Dicționare și enciclopedii)

GoogleBooks

2. Domnitorii și ierarhii Țării Românești: ctitoriile și mormintele lor / coordonator proiect: Pr. Mihai Hau. - București: Cuvântul Vieții, 2009. - 1327 p: il. color; 34 cm

3. Neacșa Lupu, Ramona

De la Mircea cel Bătrân la Neagoe Basarab : raporturile între domnie și biserică în Țara Românească / Ramona Neacșa Lupu. - Târgoviște: Cetatea de Scaun, 2014. - 259 p.; 21 cm

GoogleBooks

4. Ciobanu, Tiberiu

Voievozi și domnitori români (sec. XIV-XVI) / Tiberiu Ciobanu. - Timișoara: Excelsior Art, 2006. - 232 p.: il., sch.; 20 cm

1.1.2. Ștefan cel Mare

5. Luca, Olimpiu Ioan

Drumul crucii : canonizarea lui Ștefan cel Mare: București - Putna - Chișinău (21.06.1992, 2.07, 14.07.1992) / Olimpiu Ioan Luca. - București: Tempus, 2002. - 165 p., [8] f. h., fotogr.: h., fotogr.; 21 cm

6. Ștefan cel Mare și Sfânt : 1504-2004: biserica: o lecție de istorie. - Suceava: Editura Mușatinii, 2004. - 266 p.: il. ; 23 cm

GoogleBooks

7. Boissard, Georges

Viața lui Ștefan cel Mare: ghid cultural / Georges Boissard. - București: House of Guides, 2004. - 104 p.: fig.; 21 cm

8. Dogaru, Ioan

Ștefan cel Mare și Sfânt în medalistica românească (1871-2004):
500 de ani de la trecerea lui în veșnicie: 1504-2004 / Ioan Dogaru. -
Alexandria: Cartea Ortodoxă, 2004. - 128 p.: il. color; 24

GoogleBooks

9. Theodorescu, Răzvan (1939-)

Artă și civilizație în timpul lui Ștefan cel Mare / Răzvan Theodorescu,
Ion Solcanu, Tereza Sinigalia. - București: Ministerul Culturii și
Cultelor, 2004. - [258] p.: il. color; 34 cm

GoogleBooks

10. Satco, Emil (1941-2007)

Ștefan cel Mare și Sfânt : mari aniversări: 1504-2004: documente
/ Emil Satco. - Suceava : Fundația Culturală Leca Morariu, 2004. - 64
p.: fig., facs.; 23 cm

11. Balș, G. (Gheorghe) (1868-1934)

Bisericile lui Ștefan cel Mare / G. Balș. - Ediția a 2-a revizuită /
îngrijită de Tereza Sinigalia și Paraschiva-Victoria Batariuc. - Suceava:
Editura Karl A. Romstorfer, 2012. - 411 p.: il. alb negru și color

1.1.3. Neagoe Basarab

GoogleBooks

12. Neagoe Basarab, Domn al Țării Românești / Calinic, Episcop al
Argeșului și Muscelului, Sabin Stancu, Vasile Dumitrescu,... - Curtea de
Argeș : Editura Episcopiei Argeșului și Muscelului, 2008. - 56 p.; 21 cm

13. Vergatti, Radu Ștefan

Neagoe Basarab: viața, domnia, opera / Radu Ștefan Vergatti. - Ediția
a 2-a revăzută și adăugită. - Curtea de Argeș : Editura Episcopiei
Argeșului și Muscelului, 2009. - 200 p.: il.; 24 cm

14. Sfântul Voievod Neagoe Basarab, domn al Țării Românești
(1512-1521) / ed.: Daniel Gligore. - Curtea de Argeș: Editura Episcopiei
ei Argeșului și Muscelului, 2009. - 192 p.: fotogr. color; 24 cm

15. Gheorghe, Cristache (1928-)

Neagoe Basarab: necropole voievodale, domnești și regale din
Argeș și Muscel / Cristache Gheorghe, Florian Tucă, Daniel Gligore. -

Curtea de Argeș: Editura Episcopiei Argeșului și Muscelului, 2009. - 120 p.: il., facs.; 21 cm

1.1.4. Constantin Brâncoveanu

GoogleBooks

16. Vlad, Gheorghe

Constantin Brâncoveanu martirul și sfântul românilor / Gheorghe Vlad. - Alexandria : Cartea Ortodoxă, 2014. - 271 p.: il. color; 24 cm

17. Popescu, Nicolae M.

Viața și faptele domnului Țării Românești Constantin Vodă Brâncoveanu / Preotul Academician Nicolae M. Popescu. - Ediție aniversară. - București: Basilica, 2014. - 215 p.: il. color; 28

18. Brâncoveanu 300: epoca brâncovenească la orizontul modernității românești / editori: Florentina Nițu, Șarolta Solcan, Radu Nedici. - București: Editura Universității din București, 2016. - 316 p.: il., tab.; 25 cm

**1.2. Articole din Revistele electronice
din Catalogul B.C.U. din Iași**

1.2.1. Domnitori români

22. Dragnea, M. (2012). Încăunarea lui Ștefan cel Mare (1457). *Hiperboreea*, (3), 33-33. Retrieved June 23, 2021, from <https://www.jstor.org/stable/10.5325/hiperboreea.1.3.0033>

23. Mariana Goina. (2014). Medieval Political Philosophy in a Sixteenth-Century Wallachian Mirror of Princes: The Teachings of Neagoe Basarab to His Son Theodosie. *The Slavonic and East European Review*, 92(1), 25-43. doi:10.5699/slaveasteurorev2.92.1.0025

24. KITROMILIDES, P. (1999). ORTHODOX CULTURE AND COLLECTIVE IDENTITY IN THE OTTOMAN BALKANS DURING THE EIGHTEENTH CENTURY. *Oriente Moderno*, 18 (79)(1), 131-145. Retrieved June 23, 2021, from <http://www.jstor.org/stable/25817596>

1.2.2. Sfinți Ierarhi români

25. Deletant, D. (1983). Rumanian Presses and Printing in the Seventeenth Century: II. *The Slavonic and East European Review*, 61(4), 481-511. Retrieved June 23, 2021, from <http://www.jstor.org/stable/4208749>

26. Barbu, V. (2005). Livres manuscrits et livres imprimés dans les pays roumains à la charnière du XVII e et du XVIII e siècle. *La Bibliofilia*, 107(1), 27-41. Retrieved June 23, 2021, from <http://www.jstor.org/stable/26212948>

27. Gaster, M. (1897). Rumänische Drucker in Georgien. *Wiener Zeitschrift Für Die Kunde Des Morgenlandes*, 11, 383-385. Retrieved June 23, 2021, from <http://www.jstor.org/stable/23860959>

**Cap. II. Documente
din Catalogul B.M.M.B. Iași**

**2.1. Cărți despre Domnitori români
din Catalogul B.M.M.B. Iași**

2.1.1. Ștefan cel Mare

28. ȘTEFAN cel Mare și Sfânt (1504-2004): portret în istorie (2003)

Descriere: 617 p.; il color; 24 cm

ISBN: 9738122406

Imprint: Suceava: Musatinii (33), 2003

29. Comemorarea lui Ștefan cel Mare și Sfânt la 500 de ani de la moarte / Academia Româna, Ministerul Culturii si Cultelor (2004)

Descriere: 83 p., il.color, 20 cm

ISBN: 9732711337

Imprint: București: Editura Academiei Române (183), 2004

30. CTITORII sub semnul crucii: Ștefan cel Mare și Sfânt 1504-2004 (2004)

Descriere: 127 p., il. color, 30 cm.

Note: Text în lb. română și engleză

ISBN: 9738675728
Imprint: București: Rompres (3), 2004
Serii: Agenția Națională de Presă Rompres

31. ȘTEFAN cel Mare și Sfânt. Atlet al credinței creștine (2004)

Descriere: 514 p., il., tab., pl., 24 cm
Note: Fond I.P.S. Daniel
Cu dedicatie din partea I.P.S. Daniel
ISBN: 9738122775
Imprint: Suceava: Editura Musatinii (7), 2004

32. Principeș omni laude maior: O istorie a lui Ștefan cel Mare / Ștefan Gorovei, Maria Magdalena Szekely (2005)

Autori: GOROVEI, Ștefan (2);
SZEKELY, Maria Magdalena (3);
Descriere: 629 p., il., 23 cm
ISBN: 9738122937
Imprint: Putna: Sfânta Mănăstire Putna (9), 2005

33. Ștefan cel Mare și Sfânt, domn al Țării Moldovei (1457-1504) / Manole Neagoe ;

Indice general de Alexandrina Ioniță (2010)

Autori: NEAGOE, Manole (5);
Descriere: 382 p.; 24 cm
Note: Conține bibliografie și indice
ISBN: 9789731522036
Imprint: Iași: Casa Editorială Demiurg (82), 2010

2.1.2. Neagoe Basarab

34. Învățăturile lui Neagoe Basarab către fiul său Theodosie / Neagoe Basarab, studiu introductiv și note de Dan Zamfirescu și G. Mihailă; traducere de G. Mihailă (1970)

Autori: NEAGOE BASARAB
- domn al Țării Românești (3);
Descriere: 428 p., 20 cm.
Imprint: București: Minerva (363), 1970

35. Un mare ctitor: Neagoe Basarab (1512-1521) / Virgil Cândea; tipărită cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Varsanufie, Arhiepiscopul Râmnicului (2017)

Autori: CÂNDEA, Virgil (15);
Descriere: 63 p.; il.; 21 cm
ISBN: 9786068435213
Imprint: Râmnicu Vâlcea: Praxis (29), 2017

36. CTITORIILE Sfântului voievod Neagoe Basarab / Text: pr. Radu Mișu, Fotografie și concepție grafică: Laurentiu Tătulescu (2012)

Autori: MIȘU, Radu;
TĂTULESCU, Laurentiu [Coautor]
Descriere: 247 p.; il. color; 30 cm
ISBN: 9786069317143
Imprint: [S. l.]: Cuvântul Vieții (41), 2012

37. SFÂNTUL Voievod Neagoe Basarab: ctitor de biserici și cultură românească / lucrare publicată cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române (2012)

Descriere: 482 p.; 23 cm
ISBN: 9786069317150
Imprint: București: Editura Cuvântul Vieții (31), 2012

38. SFÂNTUL Neagoe Basarab: voievod al culturii ortodoxe românești: 10 ani de la proclamarea locală a canonizării sale / tipărit cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Nifon, Arhiepiscop și Mitropolit (2019)

Descriere: 357 p.; 24 cm
Note: Conține bibliografie
ISBN: 9786068937267
Imprint: Târgoviște: Editura Arhiepiscopiei Târgoviștei (19), 2019

39. În SLUJBA Bisericii și a neamului românesc: Sfântul Voievod Neagoe Basarab (1512-1521). 500 de ani de la urcarea pe tronul Țării Românești ([S. a.]

Descriere: 198 p.; 23 cm

ISBN: 9789737894823
Imprint: Târgoviște: Editura Arhiepiscopiei
Târgoviștei (19), [S. a.]

2.1.3. Constantin Brâncoveanu

40. SFANTUL Voievod Martir Constantin Brancoveanu: marturisi-
tor jertfelnic și ctitor darnic. Vol. 01 / Lucrare publicată cu binecu-
vântarea Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe
Române (2014)

Links: This title is part of a larger work.
View parent resource.

Parent Title: SFÂNTUL Voievod Martir
Constantin Brâncoveanu:
mărturisitor jertfelnic
și ctitor darnic

Parent Description: 1 Vol.; 23 cm

Descriere: 323 p.; 23 cm

ISBN: 9789737866097

Imprint: București: Cuvântul Vieții (41),
2014

41. CONSTANTIN Brâncoveanu în cronici de epocă / Antologie,
studiu introductiv și cronologie de Răzvan Voncu; postfață de Ionuț
Vulpescu (2014)

Autori: VONCU, Răzvan [Coautor] (2);

Descriere: 367 p.; 20 cm

Note: Conține glosar

ISBN: 9786067411225

Imprint: București: Litera (124), 2014

42. Constantin Brancoveanu (1688-1714): studii și cercetări aca-
demice / Coord.: pr. prof. Ioan Moldoveanu, pr. Ion Andrei Tarlescu
(2015)

Autori: MOLDOVEANU, Ioan [Coautor] (7);
TARLESCU, Ion Andrei [Coautor];

Descriere: 703 p.; 23 cm
ISBN: 9789731551494
Imprint: București: Trinitas (1048), 2015

43. TRADIȚIE și noutate în cultura și spiritualitatea epocii brâncovenești / Volum coordonat de pr. dr. Ștefan Zara; tipărit cu binecuvântarea Înaltpreasfintitului Parinte Varsanufie, Arhiepiscop al Râmnicului (2016)

Autori: ZARA, Ștefan [Coautor] (9);
Descriere: 256 p.; il. partial color; 24 cm
ISBN: 9786068435268
Imprint: Râmnicu Vâlcea: Praxis (29), 2016
Serii: Studia academica [4] (10);

44. CONSTANTIN Brâncoveanu și contribuția lui la sporirea patrimoniului cultural, educațional, spiritual și social-filantropic al Țării Românești în cotextul european al veacului al XVIII-lea / Pr. prof. univ. dr. Ioan Moldoveanu, pr. prof. univ. dr. Mihai Sasaujan (Coord.) (2014)

Autori: MOLDOVEANU, Ioan [Coautor] (7);
SASAUJAN, Mihai [Coautor] (6);
Descriere: 430 p.; 24 cm
ISBN: 9786068495989
Imprint: București: Basilica (566), 2014

45. SPIRITUALITATEA mărturisitoare a culturii românești în perioada Sfântului Martir Constantin Brâncoveanu / Volum coordonat de pr. dr. Ștefan Zara (2014)

Autori: ZARA, Ștefan [Coautor] (9);
Descriere: 303 p.; il.; 23 cm
ISBN: 9786068435138
Imprint: Râmnicu Vâlcea: Praxis (29), 2014
Serii: Studia academica [1] (10);

45. BRÂNCOVEANU 300: epoca brâncovenească la orizontul modernității românești / Editori: Florentina Nițu, Sarolta Solcan, Radu Nedici (2016)

Autori: NIȚU, Florentina [Coautor] (3);
SOLCAN, Sarolta [Coautor] (4);
NEDICI, Radu [Coautor] (2);
Descriere: 315 p. ; il. ; 24 cm
Note: Conține note bibliografice
ISBN: 9786061607686
Imprint: București: Editura Universității
din București (549), 2016

**2.2. Cărți despre Sfinți Ierarhi români
din Catalogul B.M.M.B. Iași**

2.2.1. Lucrări generale despre Sfinți Ierarhi români

47. SFINȚI Români și apărători ai legii strămoșești / lucrare alcătuită din încredintarea Sfintului Sinod sub direcția purtare de grijă a Înalț Prea Sfințitului Nestor (1987)

Descriere: 730 p., 25 cm
Note: Indice p. 678-719.
Imprint: București: Editura Instit. Biblic
și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române
(22), 1987

48. CANONIZAREA unor Sfinți români: 20-21 iunie 1992 (1992),
88 p., 12 pl.color, 24 cm

Sfinți daco-români și români / Pr. prof. dr. Mircea Pacurariu, carte tipărită cu binecuvântarea P.F. Daniel, Patriarhul B.O.R., locțiitor de Mitropolit al Moldovei și Bucovinei (2007)

Autori: PĂCURARIU, Mircea (72);
Descriere: 294 p., XLI pl., 20 cm
Note: Include bibliogr. și indice
ISBN: 9789731550206
Imprint: Iași: Trinitas (1048), 2007

49. SFINȚI ocrotitori ai Moldovei canonizați în perioada 1992-2009
/ coord. Emilian Nica (2009)

Autori: NICA, Emilian - coord.
Descriere: 103 p., il., 20 cm

ISBN: 9786069210567
Imprint: Iași: Doxologia (840), 2009

50. SFINȚII români în „Lumea credinței“ (2015), Ed. îngrijită de Razvan Codrescu

Ediție: Ed. îngrijită de Răzvan Codrescu
Descriere: 318 p.; 20 cm
ISBN: 9786068756004
Imprint: București: Lumea credinței (61), 2015

2.2.2. Mitropolitul Varlaam

51. Mitropolitul Varlaam și Damaschin Studitul / Florentina Gaftoi Holtea (2006)

Autori: GAFTOI-HOLTEA, Florentina (2);
Descriere: 207 p., 20 cm
Note: Donație Institutul Cultural Misionar Trinitas
ISBN: 9739003338
Imprint: București: Editura Roza Vânturilor (2), 2006
Serii: Biblioteca istorică și filologică (3)

52. Popas la 300 de ani de la moartea Mitropolitului Varlaam Moțoc / Dionisie Udișteanu (2006)

Autori: UDIȘTEANU, Dionisie (10)
Descriere: 168 p., 20 cm
ISBN: 9737627288
Imprint: Suceava: Mușatinii (33), 2006
Serii: Restituiri - Arhim. Dionisie Udișteanu (8)

53. Pe urmele mitropolitului Varlaam Moțoc al Moldovei (1580-1657) / Arhim. dr. Ștefan Gușă (2010)

Autori: GUȘĂ, Ștefan (3);
Descriere: 254 p.; 20 cm
ISBN: 9789731161822
Imprint: Iași: Vasiliana '98 (203), 2010

54. Carte românească de învățătură / Din multe scripturi tălmăcită din limba slovenească pre limba românească de Varlaam, Mitropolitul de Țara Moldovei; pref. și studiu: Dan Zamfirescu; glosar de Stela Toma (2011) Ed. îngrijită de Stela Toma

Other Titles: Dumenecele preste an și la praznice
împărătești și la svenți mari, cu dzisa
și toată cheltuiala lui Vasile,
voievodul și domnul Țării Moldovei

Autori: VARLAAM MOȚOC, Sf. (3);

Analytics: Show Analytics

Ediție: Ed. îngrijită de Stela Toma

Descriere: 1 vol.; 30 cm

Note: Se tipărește cu binecuvântarea
Preafericitului Părinte Daniel,
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

ISBN: 9789731735276

Imprint: București: Roza Vânturilor (32), 2011

55. SLUJBA Sfinților Ierarhi Varlaam, Mitropolitul Moldovei, și Ioan de la Râșca și Secu, Episcopul Romanului / Publicată cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române (2016)

2.2.3. Mitropolitul Dosoftei

56. Viețile Sfinților. Marginalii la un text hagiografic: Dosoftei, Viața și petrecerea svinților. Iași, 1682-1686 / Rodica Frentiu; pref. de prof. univ. dr. Mircea Borcilă (2000)

Autori: FRENTIU, Rodica

Descriere: 101 p.; 29 cm

ISBN: 9739986226

Imprint: Bistrița: Editura Mesagerul (2), 2000

57. Mărturii documentare privitoare la viața și activitatea Mitropolitului Dosoftei / lucrare alcătuită de prof. N. A. Ursu și pr. Nicolae Dascălu, cu un cuvânt înainte al Î.P.S. Daniel, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei (2003)

Autori: URSU, N. A. (3); DĂSCALU, Nicolae (11)
Descriere: 143 p., il., 23 cm
ISBN: 9738179726
Imprint: Iași: Trinitas (1048), 2003

58. Dosoftei Mitropolitul și alte scrieri / Patriarhul Iustin, Coord. P.S. Calinic Argatu (2003)

Autori: IUSTIN MOISESCU,
Patriarh al României (60)
Descriere: 344 p., 18 cm
Note: Donația Institutului Ecumenic „Sf. Nicolae“
ISBN: 9736820408
Imprint: București: Editura Anastasia (223), 2003
Serii: Operă integrală [5] (8);

59. MITROPOLITUL Dosoftei al Moldovei: argumente pentru cano-
nizare ([2005])

Descriere: 40 p., 20 cm
Note: Fond I.P.S.Daniel
Imprint: Iași: Trinitas (1048), [2005]

2.2.4. Mitropolitul Antim Ivireanul

60. Antim Ivireanul și vremea lui / Radu Albala (2016)

Autori: ALBALA, Radu (2);
Descriere: 231 p., il., 20 cm
ISBN: 9786062901288
Imprint: București: Basilica (566), 2016

61. Antim Ivireanul: opera tipografică / Arhim. Policarp Chițules-
cu (coord.), Doru Bădără, Ion Marian Croitoru, Gabriela Dumitrescu,
Ioana Feodorov (2016)

Autori: CHIȚULESCU, Policarp (4);
BĂDĂRĂ, Doru [Coautor] (3);
CROITORU, Ion Marian [Coautor] (4);
DUMITRESCU, Gabriela [Coautor] (7);
Descriere: 216 p.; il.; 30 cm
ISBN: 9789735776800

Imprint: București: Editura Institutului Cultural Român (5), 2016

62. Viața și învățăturile Sfântului Ierarh Martir Antim Ivireanul / Narcisa-Mihaela Cădă (2016)

Autori: CĂDĂ, Narcisa-Mihaela (14);

Descriere: 109 p.; il. color; 21 cm

ISBN: 9786062901219

Imprint: București: Basilica (566), 2016

63. ARTA și cultura eclezială în timpul Sfântului Ierarh Antim Ivireanul / Lucrare publicată cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române (2016)

Descriere: 239 p. ; il. color ; 24 cm

ISBN: 9789737866394

Imprint: București: Editura Cuvântul Vieții (31), 2016

64. 300 DE ANI de la moartea martirică a Sfântului Ierarh Antim Ivireanul (1716-2016) / Text: arhim. Mihail Stanciu (2016)

Other Titles: 300 YEARS since the Martyr's Deat of Saint

Hierarch Antim the Georgian (1716-2016)

Autori: STANCIU, Mihail [Coautor] (4);

Descriere: 48 p.; il. color; 30 cm

ISBN: 9786062901264

Imprint: București: Basilica (566), 2016

65. Sfântul Antim Ivireanul și Mănăstirea Tuturor Sfinților / Arhim. Sofian Boghiu (2005)

Autori: BOGHIU, Sofian (10);

Descriere: 173 p., il. în parte color, facsm., 29 cm

ISBN: 9739492460

Imprint: București: Editura Bizantină (165), 2005

66. SFÂNTUL Antim Ivireanul: un Ierarh misionar și Martir: evocări; Volum publicat cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române (2016)

Descriere: 288 p.; 24 cm
ISBN: 9786062900915
Imprint: București: Basilica (566), 2016

67. SFÂNTUL Ierarh Martir Antim Ivireanul: ctitor de limbă și cultură românească (2016)

Analytics: Show Analytics
Descriere: 2 vol. 26 cm
Note: Vol. 1-2
Volum publicat cu binecuvântarea
Preafericitului Părinte Daniel,
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române
ISBN: 9786062901035
Imprint: București: Basilica (566), 2016

68. Martiriul Sfântului Antim Ivireanul: o nouă lectură a surselor istorice / Sebastian Nazâru; volum publicat cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române (2017)

Descriere: 191 p.; 21 cm
Note: Conține bibliografie
ISBN: 9789737866516
Imprint: București: Editura Cuvântul Vieții (31),
2017

Concluzii

Exponenți ai credinței străbune, că ființa umană trebuie să lase ceva pozitiv în urma ei, Domnitorii români au conlucrat cu Ierarhii din vremea lor, nu numai pentru a dirija poporul ci și pentru ca acesta să devină tot mai conștient că, pentru a rezista și a învinge vicisitudini de tot felul, îi este foarte necesară credința moștenită, spre a și-o însuși, ocroti și retransmite la urmași. În cadrul istoriei artei românești, vizualizările care îi reprezintă pe Domnitori și Sfinți Ierarhi pot fi în diverse lucrări și iconografii, realizate în tehnici diverse, în miniaturi, ilustrații, icoane, broderii, orfevrării, vitralii și picturi murale – în mozaic, tempera, frescă, ulei, acrilice, tehnici mixte. Imaginile acestora se întâlnesc în documente tipărite, în monografiile – cărți, albume, ca și în

periodice, dar și în colecții speciale, cu manuscrise, tipărituri vechi, fotografii, tablouri, pliante, broșuri, cataloage, afișe, materiale publicitare pe suporturi tradiționale și electronice. Din toate și din cataloagele online de la B.C.U. și B.M.M.B. din Iași, aici au fost prezentate doar câteva, în sensul inițierii a unei Bibliografii pentru studenți s.a., cu posibile extinderi, spre a fi de folos unor lucrări diverse, teoretice și aplicative, curente și finale – licențe, dizertații etc. În urma activității de documentare, ca o remarcă, pentru eficientizarea ei, în cataloagele online din biblioteci ar fi utilă și existența cuprinsurilor monografiilor și periodicelor etc. Pe lângă acestea, digitizarea a cât mai multor documente, chiar și parțial, poate veni atât în întâmpinarea necesităților utilizatorilor cât și în favoarea protejării fizice a fondurilor din biblioteci. Pe lângă accesul la raft, împrumutul acasă și consultarea la sala de lectură (aspecte tradiționale și de continuat), biblioteca digitală poate permite o mai rapidă, extinsă și favorabilă informare!

Până atunci, fiecare referință bibliografică este un nou început pentru o cercetare științifică, așa cum îmi doresc să continui dezvoltarea acestei bibliografii, care acum cuprinde 68 de referințe, ordonate cronologic în cadrul fiecărui subiect.

Într-un astfel de demers, elaborat, orice bibliograf ridică punți, creează conexiuni între informații și modelează, cu ajutorul descrierilor standardizate, imaginea lumii prin publicațiile sale, ducând la îndeplinire unul din obiectivele științei informării.

Bibliografie

Asociația Bibliotecarilor din România, *Tratat de biblioteconomie*, Vol II, Partea a II-a: Managementul colecțiilor și serviciilor de bibliotecă, coordonare și introducere: prof. univ. Mircea Regneală, ABR, București, 2016.

SUPORT DE CURS PENTRU PROGRAMUL DE FORMARE PROFESIONALĂ TIP SPECIALIZARE BIBLIOTECAR STUDII SUPERIOARE cod COR/NC 262202 „ABORDĂRI ACTUALE ÎN MANAGEMENTUL COLECȚIILOR ȘI SERVICIILOR DIN BIBLIOTECI”, Fundația Bibliotecii Centrale Universitare Mihai Eminescu Iași, 2021. Coordonator: dr. Ivona OLARIU; Formator/i: Camelia STUMBEA și Delia BUCOS, Lăcrămioara CHIHAIA, Ioana GAFTON, Anca HAȚAPUC, Ivona OLARIU, Simona SÎNZIANU.

<https://ziarullumina.ro/actualitate-religioasa/documentar/drumul-sfinteni-ei-din-istorie-in-calendar-36861.html>, 11.06.2020 ora 23,05 – Acasa > Actualitate religioasă > Documentar > Drumul sfințeniei: din istorie în calendar

https://ro.wikipedia.org/wiki/Lista_domnilor_%C8%9A%C4%83rii_Rom%C3%A2ne%C8%99ti, 11.06.2021, ora 0,58, Lista domnilor Țării Românești.

https://ro.wikipedia.org/wiki/Lista_domnilor_Moldovei, 11.06.2021, ora 1,01, Lista domnilor Moldovei

https://ro.wikipedia.org/wiki/List%C4%83_de_voievozi_%C8%99i_principi_ai_Transilvaniei, 11.06.2021, orele 1,04, Listă de voievozi și principii ai Transilvaniei

Basilica.ro Flux de știri Comunicate de Presă Foto Calendar ortodox RSS Contact » Arhivă », 11.06.2021, ora 2,37 – Sfinții canonizați de către Biserica Ortodoxă Română

<https://ziarullumina.ro/teologie-si-spiritualitate/theologica/sfintii-ierarhi-si-cuviosi-ctitori-de-cultura-romaneasca-82927.html>, 11.06.2021, ora 3,16 -- Acasa > Teologie și spiritualitate > Theologica > Sfinți ierarhi și cuvioși, ctitori de cultură românească

<http://www.mitropolia-ro.de/index.php/ro/catehizare/sfintii-romani>, 11.06.2021, ora 3,24/ 20,54 – (Sfinți Ierarhi români selectați din) Sfinți români cinstiți în Biserica Ortodoxă Română

http://www.sfintiiromani.ro/ro/pagina/185/iunie_duminica_sf_romani_praznuirea.html, 11.06.2021, ora 21, Duminica Sfinților Români > Prăznuirea/Canonizări

<https://ziarullumina.ro/actualitate-religioasa/documentar/sfintii-romani-contureaza-identitatea-locala-ortodoxa-cu-specificul-ei-national-28017.html>, 12.06.2021, ora 21 – Sfinții români conturează identitatea locală ortodoxă, cu specificul ei național

Catalog online BCU Iași

http://193.231.13.10:8991/F/S432I3EYKYT8YH1FJ8JE31GCCMRSB5N-GXDMGRMM7S7MJGS5QCH-27519?func=find-b&request=domnitori&find_code=WRD&adjacent=N&local_base=BCU01&x=0&y=0&filter_code_1=WLN&filter_request_1=&filter_code_2=WYR&filter_request_2=&filter_code_3=WYR&filter_request_3=&filter_code_4=WFM&filter_request_4=&filter_code_5=WSL&filter_request_5=

Catalog online BMMB Iași

https://catalog-biblioteca.mmb.ro/liberty/opac/search.do?mode=BASIC&=KEYWORD&queryTerm=stefan%20cel%20mare%2C%20sf.&operator=bestMatch&dataFile=true&includeNonPhysicalItems=true&limit=Toate&branch=Toate&resourceCollection=Toate&searchTarget=THIS_LIBRARY&activeMenuItem=false